

værenet ihjel. Og det er det ene rigtige at gøre det, thi man gør en Uret til 2 Sider. Man gør Uret mod dem, som sidde i deres Butik og spare deres Skatter og betale deres Vorgeskab, og man gør dernæst ogsaa Uret mod dem, som udøve Næring, thi en tilladt Næring fører med Nødvendighed med sig en Udvidelse af selve Næringsdriften, som i Grunden ingen kan undgaa, der driver Næring. Og saa drive de Folk en tilladt Næring, og saa ster det samtidig, at lovlige Varer — det tror jeg at kunne bevise — dømmes i 1ste Instans og ulovlige Varer frifindes. Det skaber en Amoralitet og en Opfattelse af Næringsforholdene, som ere meget uheldige, og som der efter min Mening er grumme lidt Grund til at oprettholde. Paa dette Punkt vilde jeg, hvis jeg havde været Røbstadmand, have gaaet videre end Kommissionen og ogsaa videre end det foreliggende Lovforslag, fordi jeg tror, at Omstændighederne have udviklet sig saaledes, at der slet ingen Betænkelse var ved at slaa alt ihjel og rent ud at forbyde al Omløben med Varer og al den Agenteren med Varer, som ikke foregaar mellem handlende. Jeg tror, man har fundet Former for at forbyde sig, som gøre, at der slet ingen Grund er til at tillade Omløben med Varer, og jeg tror, at det eneste rigtige og det eneste, hvorved man ikke fører Folk ind paa det forkerte, er ganske at forbyde Omløben med Varer. Men, naar det er sagt, maa jeg egentlig sige, at saa ophører min Begejstring for det foreliggende Lovforslag, thi, som jeg sagde, saa vel i Enkeltheder som med Hensyn til de store Principper, hvori det afviger fra den bestaaende Ordning, kan jeg ikke sige, at der egentlig er noget fordelagtigt eller noget godt i dette Lovforslag. For nu ikke at forbyde mig alt for meget i Enkeltheder, skal jeg begynde med § 3. § 3 forandrer den gamle Næringslovs § 16, hvorefter enhver ved sig selv, sin Hustru og sine Børn har Lov til at drive, hvad Virksomhed han vil, uden Næringsbevis. Det foreliggende Lovforslag forbyder, at en Mand benytter sin Søn, efter at han er bleven 18 Aar. Jeg kan ikke se det fordelagtige og det rigtige i paa dette Punkt at forandre den gamle Lov, at bryde med Familieløbet, og jeg maa sige, at det undrer mig nok saa meget, at jeg maa opfatte det andet Stykke af Paragraffen saaledes, at blinde maa have Lov til at beholde en Mand efter det 18de Aar. Naturligvis, man vil gøre alt muligt godt for de blinde, men at Loven justifulde anlægges paa at begunstige dem paa de seendes Bekostning i den Retning, turde

dog maaske savne aldeles tilstrækkelig Grund. Selv om man vil beskytte de syge, forrignfulde og Krøblinge, maa man dog tænke paa, at der ogsaa er sunde Folk her i Landet, der dog have en vis Ret til at eksistere og ernære sig; selv om de ikke have saa vid en Ret som de blinde, en Ret have de dog alligevel, som der maa lægges et godt Ord ind for i Løder, hvor man gaar saa vidt, som man gør i de nuværende Løder. Der er en anden Bestemmelse i Lovforslaget, som jeg heller ikke kan nære nogen særdeles Begejstring for, og det er Lovforslagets § 6, Nr. 5, der paabyder, at ingen maa erhverve Næringsadkomst, som er idømt Straf for en i den offentlige Mening vanærende Handling, forinden — ja, det vil sige, der er senere taget et vist Forbehold, som jeg skal komme tilbage til — han har erhvervet Væresoprejsning. Jeg tror, dette er en meget betænkkelig Bestemmelse. Jeg tror, at naar man har løsladt en Mand af Fængslet, er der ingen sund Mening i at nægte ham Lov til at tjene sit Brød paa sædvanlig Maade, frafset den Begrænsning, det maaske kan være hensigtsmæssigt at give af Hensyn til Børn og unge Mennesker i Lærlingeforholdet. Hvad vil det sige, at man stifter Fængselsanstalter, og at Staten understøtter dem, og man saa samtidig stiller sig saaledes i Fremtiden, hvis dette Lovforslag bliver til Lov, at en Mand, der er straffet for svigagtig Hestehandel, skal berøves sin Næringsadkomst. Og der er jo utallige Forhold af denne Art. Der er jo nemlig intet Kapitel saa vanskeligt at forstaa for Læggfolk som Kapitlet om Bedrageri. Der hører et betydeligt Omløb og en i mange Henseender sikret økonomisk Stilling for at klare sig i det Kapitel, thi Sagen er jo, at i Læren om Bedrageri gælder det som en almindelig Grundsætning, at det er aldeles ikke det værste, man gør, som man bliver hugget for, men man bliver det hist og her, hvor man kommer paa den „anden“ Side. Det er min Opfattelse af Bedrageri, og jeg har ogsaa set Bedrageri i mit Liv før i Dag, altsaa det er ogsaa en lidt vidtgaende Regel, og derfor synes det mig at være ret betænkligt at sige til Folk under disse Forhold: du kan ingen Næringsadkomst faa. Det forekommer mig, at over for Erhvervslivet maatte man næsten hellere stille Folk ved Livet, saa var man færdig med dem, saa var Baller forbi, og saa vare de ogsaa selv færdige. Men paa den Maade at udelukke dem fra Erhvervslivet, forhindre dem i at begynde nogen Næring, kan jeg ikke se er rigtigt. Jeg tror, at det havde været rigtigere at blive ved det, vi have og holde paa de